

בז א מיי פ"ד מהלכות
שקלים הלכה א'
בז ב מיי שם הלכה ט'
ואל:

מוסף רש"י

לב בית דין. של הכניס
(מנחות עט:) וכל מידי
לדבור טמאין צ"ד לב
(שבועות ר"א.) העולה
עולה ראשונה. דמיני
גבי סדר המערכה ועבר
עליה הספן עלים צבקר
צבקר ועך עליה העולה,
ה' ימינה דריש, שהיה
הוא ראשונה שלא היה
הקטר קודם לתמיד של
שחר (ב"מ נה.) העולה
משמע העולה תהא
ראשונה לכל הקרבנות
(מנחות טז.) מלוא כתיב
וערך עליה עולה, אלא
העולה, הכי קאמר וערך
עליה מיד העולה המשובה
האמורה תהא לכל העולות
והיינו עולת המזבח דפרכת
קרבנות, דקרבן תמיד כתיב
בכיס (פסחים נח.) ובניין
זבחים קג.) אל: דלי לארומי
בעלמא אתא שקיטור
עליה עולה ושלימים נכתוב
וערך עליה (יוחא דר.)
לקיץ המזבח. כשהמזבח
בעל לוקחין מאותן נסכים
ככיס ועולה ומקליין
אותם, ולכן קין היינו
דעולות כאלם שזבחיין לו
מאניס לאחר טעודה, הכי
אמרין צ"ק דשעולות
(בי: מיי) קין כענות שח
לאס (מנחות צ. מכת"י).

תוספות רי"ד

אליהו זוטא: תנן התם
מותר שירי הלשכה מה
היו עושין בהן לוקחים
בהן יבנות שמנים וסולות
והשכר להקדש דברי
ר' ישמעאל ר' עקיבא
אומר אין משתכרין בשל
הקדש ולא בשל עניים
בשל הקדש אין עניות
במקום עשירות בשל
עניים דלמא מיתרמי עניא
ולכא לימבא ליה: חזן
אומר וכו' והלכתא כחזן
כדאמרין לקמן דרדקא
כשתבוא לבנות כחובתה
או לא תבא בלא
שבוניה אבל כשתבועת
מוונות יהיבין לה בלא
שבוניה איהמר רב אמר

ובי גבו והותירו מאי הוי. אצל האנך דלעיל לא פריך צית גרמו
וצית אצטיונס דככל הנהו הוי צית ישראל מקדישין אותן לאורך
כך כמו לאורך קרבנות שכל אותן דברים רגילות הן והיינו דקמני
דצאין מתרומת הלשכה ע"מנה ולא קמני מותר היינו משום דללא מחמת
לצ צ"ד משתרו אלא מחמת ישראל
אצל להך תירוץ פריך דמסיק היכא
דלא הותירו אסירי והיכא דהותירו שרי
פריך מאי שנא דהא פשיטא שלא לדעת
כן מקדישין כיון דלא שריית ליה כי לא
הותירו ומשני לצ צ"ד מתנה עליהן
והן מקדישין לדעת צ"ד: **תנא** דבי
רבי ישמעאל ב"י שרת באין מתרומת
הששבה. הא תרומת הלשכה היינו
מותר תרומת הלשכה כדמוכח במתני'
דפליג אר"ע דקמני מותר תרומה
לכלי שרת וא"י כי פריך הש"ס ואימא
שרייס גופייהו דהא שחר הכסף היינו
מותר תרומה י"ל דצמילתא דפסיקא
ליה צעי לאוקמי קרא דהיינו שרייס
דככל שנה איתנהו אצל צמות דלא
פסיקא ליה לא ניחא ליה לאוקמי
לקרא: **כדאמר** רבא העולה
עולה ראשונה. תימה אמאי איתרין
הוא דרשא דרבה תיפוק ליה מהיכא
דמפקא מתניתיין דזבחים צבקר כל
התדיר (דף פט. וס) דקמני כל התדיר
מתצירו קודם לחצרו התמידים קודמין
למוספים כו' וקא צעי צבמרא מני"ל
ומתמה מנא לן דקמני טעמא מלכד
עולת הצבקר אשר לעולת התמיד וכ"מ
דהתם איתרין היכא דליכא אלא חד
דלשמעין קרא דעקריין לגמרי
מוספין מקמני ממדיין לא היא דמהתם
נפקא לן צב"מ דתדיר ושאינו תדיר
תדיר קודם דמפיק התם מכאלה
תעשו שיהו כל עשיות שוות ואי צבי
האי גוונא מייירי מהתם לא נפקא לן
ועוד מסבא רישא דכל התדיר
מתצירו קודם לחצרו מיתניא דומיא
דצבא שאמריה דקמני כל האמודש
מתצירו קודם לחצרו דם כולתא קודם
לדם עולה מפני שהוא מרצה כו' וכל
הנך צבדימה ממש מייירי והא נמי ליכא
למרווי דאי מהתם דמלכד עולת
הצבקר הוה איתניא דווקא עולה דקדמה
למוספין משום דמדיירא ומוספין לא
ליהי אצל תמידין לעולת נדבה דהויא
לדרי נמי מדירא לעולם אמאי לך לא
תקדום להכי איתרין קרא דהעולה
עולה ראשונה דצמנחות פרק התכלת
(דף מט. וס) מיייתי לקרא דרבה
אקדימה עולה למוספין דאמר"י התם
צבא מייניה רב חייא צר ס' אבא מרב
סדא צבור שאין להם תמידין ומוספין
אי זה מהם קודם כו' ומסיק אמר ליה
תניתוה התמידין אין מועדין את
המוספין ולא המוספין את התמידים

כלי שרת. שמשרתין בהן צמנחות החילון שהוא צנין של אצנים:
וכללום. לחזק את דבק הצית צימי יהושע. ופסוק זה צבדי הימים:
אגבו. לאורך דבק הצית והותירו שאין לרביץ לכולו עושין מן המותר
כלי שרת: מאי הוי. הא לא לקדושת קרבן גבו: **כסף שיש לו**
שרייס. כסף הקופות שהוא נמסר
מן הלשכה ושרייס נשאר"ם בלשכה:
זה תרומת הלשכה. כסף צבקופות:
ואימא שרייס גופייהו. משרייס
הנותרים בלשכה כלי שרת צאין ולא
מן התרומה ע"מנה: **העולה עולה**
ראשונה. מנין שלא יהא דבר קודם
על המערכה לתמיד של שחר ת"ל
וערך עליה העולה (ה) והיונן בה"ש מאי
תלמודא ואמר רבא העולה משמע
העולה האמורה ראשון צבדרי קרבנות
העולה עולת הצבקר שנא"י ואמרת להם
זה אשה כו' והיא ימירא קא דריש.
וה"ל את שחר הכסף צבכסף שיש לו
שאר: **מוצה הוהב.** כלי הוא ולא צנין
שאינו ממוכר לאדמה ויכולין לנטלנו
לפיכך ידון כלי: ולצוגה. של לחם
הפינים: **מותר נסכים.** פליגי זה צבמ"ק
מנחות צבקר שתי מדות (דף טז.) רבי
חייא צ"ר יוסף אמר צירולי מדות
שהמספקין סלמות שקבלו מעות
הקדש לספק סלמות כל ימות השנה
מודדין להקדש צבמה מצורצת טפופה
ולא מחוקה והמקריין מוחק המדה
והס מותר נסכים ומוכרים אותן וכו'
יומנן אמר כאלה ששינו המקבל עליו
לספק (כל ימות השנה להקדש) סלמות
מארבע שאין צלעו ועמדו משלש
שנתייקרו מספק מארבע והמקבל
לספק משלש והוולו ועמדו מד' מספק
ד' וזו היא ששינו מותר נסכים לקיץ
המוצח: **מוצה העולה.** שהוא צנין
צא מקדשי צדק הצית: **חוץ לחומס**
העורה. כגון עורת נשים והחיל וחומת
העיר ומגדלותיה צאים משרייס
הנותרים בלשכה כשתרומה צקופות:
סנאי היא. דליכא למאן דלמר כלי
שרת מתרומת הלשכה צאין: **מוסר**
תרומה. הנשאר צקופות צ"מ ניסן
שמכאן ואילך אין לוקחין קרבנות לצור
אלא מתרומה חדשה כדלמריין צ"ה
(דף טז.) קרבנות צבור הצאין צלמד
צניסן מלוא להציא מן החדש: **ליפוי**
לצניסן קדשי הקדשים. מחפין ציח
הרצפה והכתלים: **מוסר.** ציח
פירות. ולקמן מפרש מאי ניהו: לקיץ
המוצה. כשהוא בעל מנדרים ונדבות
לוקחין עולות ומקריצין צשר למוצח
ועורות להניס: וזה וזה. ר' עקיבא
ור' חנינאל: לא היו מודין. שיהא שום
מותר צפירות: **והשכר מקליין צהן.**
והקרו לכלי שרת כדקאמר רבי
ישמעאל: מאי זה וזה לא היו מודים.
מאי פירושא דלא היו מודים כדתנן

א) ושבוטת יא. מנחות
ע"י. ב) פסחים נח: זימא
לר. צ"ק ק"ל. מנחות מט.
תמיד כח: צ"מ נה. זבחים
ק"ג. ד) ע"י מוס' קדושין
נד: ד"ה תרי"ג. ט) שקלים
פ"ד ה"ב. ט) מנחות ט"ז.
ו) שקלים פ"ד ה"ב.
ז) שבת ק"ז זבחים פ"ח:
מנחות פט. תמיד כע. לא: י)
ח) ויקרא ו' ט) נפסחים
נח: י) צבמכר כח.
כ) י"א א"י.

תורה אור השלם

1. ובכלותם הביאו לפני
המלך ויהודיע את שאר
הכסף ויעשו כלים
לביית ה' כלי שרת
והעלות וזבחות וכלי זבוח
והכסף ויהי מעלים עלות
בבית ה' תמיד כל ימי
היהודיע:
דברי הימים ב כד יד
2. אך לא יעשה בית ה'
ספות כסף ומזרות
מזקרות וצבצרות כל כלי
זבוח וכלי כסף מן הכסף
המזבא בית ה' פי לעשי
המלאכה יתגדו ויזקקו בו
את בית ה':
מלכים ב יד טו-טז
3. והאש על המזבח
תוקד בו לא תבכה ובער
עליה הבחן עצים בבקר
בבקר ויערך עליה העלה
והקטיר עליה חלבי
השקמים: ויקרא ו ה

גליון הש"ס

ג' מותר תרומה לקיץ
המזבח. אם לא היה מותר
היו עושים נדבה שלא היה
המוצח בעלה. רבינו יונה
פ"ג דברכות:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ולבנו) וכלי.
מלת ולבונה עם הוא"ו
ממלת וכלי מוקפים וי"צ
וכל כ"ה צירופלמי שקלים
(פ"ד ה"א):

ה"ד אילימא דאית ליה וליקדם והתניא מנין שלא יהא דבר קודם
לתמיד של שחר ת"ל וערך עליה העולה ואמר רבא כו' אלא דלית ליה
ואי צבמדיין ומוספין דהיום פשיטא שדיר קודם אלא צמוספין דהיום וממדיין
דלמחר אלמא אקדימה דעולה למוספין מיייתי לה ומימה דרשם
המשנה הוה ליה לאיתויי דקמני צבדיא מלכד עולת הצבקר וצהיהא דשיליה
הגזול קמא (צ"ק דף ק"א. וס) קשה יומר דקמני צביא אשמו עד שלא
צביא גזילו לא יא ומפרש צבגמ' מלכד איל הכפורים מכלל דכסף קדים
ופריך אלא מעתה מלכד עולת הצבקר ה"נ דמוספין צרישא והא תניא מנין
שלא יהא דבר כו' ואמר רבא העולה עולה ראשונה והשתא הוה ליה
לאיתויי מתני' דכל התדיר דלדרכה מדכת' מלכד מכלל דעולה קדמה
ונרא' לפרש דודאי מדכת' העולה נפקא דהקטרת תמיד קדמה להקטרת
מוספין דצבי הקטרה הוה דכת' מלכד עולת הצבקר אשר לעולת התמיד
תעשו את אלה התם עשוי דם נינהו והשתא צב"ק לא הוה מני לאיתויי
מתני' דכל התדיר דודאי צבי איל הכפורים משמע לשון מלכד דכסף
קדים כיון דהוא כחוד תחלה צפרשה והדר כתיב איל הכפורים אצל
צבי עשיות ליכא למידק דמוספין קדמי כיון דכתיב עולה צרישא
והדר עשה דם דמוספין אצל הקטרה דמוספין כתיב צרישא להכי פריך
שפיר מההוא דרבה ומינה צההוא דמנחות ודאי הוה מני לאיתויי
היהא דכל התדיר: ששמעו